

05.07.2023. Apažo kokmateriālu kvalitātes standarta aktualizācijas darba grupa
Sanāksme Nr. 55
Skujkoku zāģbaļķi

Sanāksmes dalībnieki:

Ainars Apfelbaums, SIA "Kurekss"
Dainis Sakalauskis, SIA "VUDLANDE"
Ingus Donis, SIA "Vika Wood"
Jānis Kalniņš, AS "Inčukalns Timber"
Mairis Siliņš, SIA "BSW LATVIA"
Modris Puslis, AS "Stora Enso Latvija"
Valters Reķis, SIA "AKZ"
Elviss Hermanis, SIA "Timberex Group"
Gvido Cīrulis, SIA "Īveja"
Jānis Kažemaks, SIA "Strix"
Juris Meirāns, AS "Latvijas valsts meži"
Linda Grīnberga, SIA "Latvāņi"
Ģirts Vēvers, SIA "Vēvers"

SIA "VMF LATVIA":

Jānis, Buļs, Gatis Juhņēvičs

SIA "Latvijas Kokmateriālu uzmērīšanas un uzskaites vadība":

Jānis Magaznieks, Sintija Cēsniece

Sanāksmes vieta:

Skaistkalnes iela 1, Rīga

Sanāksmes vadītājs:

Jānis Magaznieks

Darba kārtība:

- 1. Potenciāli skujkoku II šķiras zāģbaļķu iedalīšana divās kvalitātes klasēs, robežvērtību tabula;**
- 2. Precizitātes un rīcības ar precizitātes mērķiem.**

1. J. Magaznieks atklāj sanāksmi, iepazīstinot ar darba kārtību. Informē, ka iepriekš ir bijušas vairākas sanāksmes, kad tika apspriests par skujkoku II šķiras dalīšanu divās kvalitātes klasēs.

J. Magaznieks demonstrē tabulu, paskaidrojot, ka sadalītos parametrs **kukaiņu kāpuru bojājumi**, kad 1. klasē, tie netiktu pieļauti, bet 2. klasē pieļautu.

Sanāksmes dalībnieki diskusiju rezultātā norāda, ka 2. klasē nedrīkst pieļaut kukaiņu kāpuru bojājumus bez ierobežojuma, ir jāpieļauj, bet līdz 3 mm.

J. Magaznieks komentē par parametru **vienpusīgā līkumainība**, kas ir tikai automātiski vērtējams parametrs pēc uzmērīšanas ierīces tehniskajām iespējām, ja ierīce to var izdarīt, tad sašķirot divās klasēs attiecīgi 1. klasē līdz 1% un 2. klasē no 1% līdz 2%. Virs 2% ir

brāķis kā tas bijis līdz šim. Nākamais potenciāli automātiski nosakāmais parametrs varētu būt **raukums**. Piedāvājums, ka 1. klasē 1,5 cm/m un 2. klasē virs 1,5 cm/m. Vēl viens automātiski nosakāms parametrs – **zari**. Dotajā brīdī ir viena ierīce, kas var noteikt zara diametru un potenciāli, ja ierīce ir spējīga sadalīt automātiski pa klasēm, tad robežvērtību tabulā varētu iekļaut robežvērtības pie zariem.

Vainas nosaukums	II šķira 1. klase		II šķira 2. klase	
	Apaudzis zars	Priede	Pieļauj	
	Egle	-		
Vajējs zars (H-4cm)	Priede	zara D līdz 10 cm	Priede	zara D līdz 10 cm
	Egle	zara D līdz 8 cm	Egle	zara D līdz 8 cm
Serdes plaisas	Pieļauj			
Sala un zibens plaisas	Nepieļauj			
Gāšanas un sagatavošanas plaisas	Pieļauj ārpus kokmateriāla darba cilindra			
Raukums	Līdz 1,5 cm/m		Virš 1,5 cm/m	
Vienpusīgā likumainība	Līdz 1,0%		2,0%	
Daudzpusīgā likumainība	Līdz 1.0 %			
Dubultgalotne	Nepieļauj			
Dvīuserde	Pieļauj			
Ūdens ielāšme	Priede	-		
	Egle	Pieļauj		
Apaudzis saussāns	Pieļauj			
Vajējs saussāns	Pieļauj ārpus kokmateriāla darba cilindra			
Atsveķošanas brūce	Pieļauj ārpus kokmateriāla darba cilindra			
Kodola trupe	Priede	Nepieļauj		
	Egle	Saskaņā ar vainas vērtēšanu		
Aplievas zilējums	Pieļauj līdz 3mm			
Aplievas trupe	Nepieļauj			
Kukaiņu kāpuru bojājumi	Nepieļauj		Pieļauj līdz 3 mm	
Mehāniskie bojājumi	Pieļauj ārpus kokmateriāla darba cilindra			
Mehāniskie izrāvumi	Pieļauj ārpus kokmateriāla darba cilindra			
Āpogļojums	Nepieļauj			
Metāla ieslēgumi	Nepieļauj			

G. Juhņēvičs jautā, vai zariem ierīce automātiski mēra augstumu un caurmēru?

J. Magaznieks atbild, ka augstumu mērītu mēriņš, bet caurmēra ziņā dalītos.

M. Puslis jautā, ja līnija nespēj noteikt zaru diametru, tad tās visas līnijas ietver zarus kā skujkoku II šķiru un pa klasēm nedala?

J. Magaznieks atbild, ka tas ir tikai pēc zaru parametra, ja ierīce nespēj noteikt, tad automātiski pēc zaru parametra zāģbaļķis nokļūs 1. klasē.

Sanāksmes dalībnieki diskutē par zāģbaļķu iedalīšanu klasēs.

J. Magaznieks komentē, ka būtība ir tāda, ja ierīce spēj automātiski noteikt, tad ierīce var iedalīt zemākajā klasē.

Tālāk darba grupas dalībnieki turpina diskusiju par vienpusīgo likumainību.

J. Kalniņš komentē, ka nepiekrīt pie šāda sadalījuma. Līkumainība ar 1,5%-2% nav pārstrādājama. Uzskata, ka ar šādu piedāvājumu, tiek akceptēts sortiments kvalitātei atbilstošs, kurš neatbilst iekārtas tehniskajai specifikācijai. Komentē, ka globāli varētu dalīt pa klasēm, bet ne pie šādiem nosacījumiem.

Sanāksmes dalībnieki diskutē.

J. Meirāns komentē, ka skatoties uz šo piedāvājumu, ir vairākas neskaidras lietas. Pirmā, iepriekš bija 1,5%, tagad ir 1% ielikts robežvērtību tabulā pie vienpusīgās līkumainības. Citādi kvalitātes prasības paliek esošajā līmenī. Komentē, ka būtībā ražošanas procesā nekas netiks mainīts. Otra lieta, bija izteiktas bažas par samazinājumu, kas bija statistiski parādīts, 0,8% segmentā starp 1,5% un 2%. Lūdzām, vai ir iespējams iegūt informāciju par vēl piegādes vietām, kas ļautu labāk saprast, vai tā ir vienas piegādes vietas tendence vai vairāku piegādes vietu tendences, kas varētu palīdzēt saprast, kāds ir ražotāju risks, jo šobrīd risks nav saprotams un sākot koriģēt, tas var nest lielāku apjoma zaudējumu. Arī par raukumu nav skaidrības, cik ir šobrīd esošā statistika un cik ir virs 1,5 cm/m, kas rada

neskaidrības kā ražotājam ar to rēķināties. Par kukaiņu bojājumiem, vai ir doma novērst mizgrauža bojātās egles II šķirā?

M. Puslis komentē, ka mizgrauzis dziļāk par 3 mm neiet.

A. Apfelbaums komentē, ka II šķiras 1. klase būtu standartcena un 2. klase būtu lētāka. Sanāksmes dalībnieki diskutē.

I. Donis jautā, kurš ir autors šim piedāvājumam?

J. Magaznieks komentē, ka šis piedāvājums ir ņemts no *Skujkoku zāģbaļķu sanāksmes nr. 37 protokols*, kura tika pārrunāta ar Latvijas Kokrūpniecības federāciju. Vienotās konsultatīvās padomes sanāksmē *Latvijas Valsts meži* norādīja uz apjoma samazinājuma riskiem, ka pie vienpusīgās līkumainības vērtība tiek samazināta uz 1,5. Šo apjoma samazinājumu apzinās arī Latvijas Kokrūpniecības federācija, kura lūdza izskatīt šo versiju, lai nesamazinātos apjoms, tāpēc 2. klasē ir norādīts 2%. Raukumu parametrs tika paņemts no *Skujkoku zāģbaļķu sanāksmes nr. 37 protokola*, kur bija šis raukuma parametrs ielikts kā versija. Dalījums par kukaiņu kāpuru bojājumiem radās federācijas asociācijas sanāksmē, ka 1. klasē nepieļauj, 2. klasē pieļauj. Par zariem komentē, ka nav pierakstītas nekādas vērtības, ir tikai iekrāsots, jo Latvijas Kokrūpniecības federācijas ierosinājums ir, ka šai darba grupai būtu nepieciešams par zariem diskutēt un nolemt.

J. Magaznieks ierosina balsot.

1. opcija	2. opcija	3. opcija		
Neko nemainām! Esošās kvalitātes prasības pārstrukturizētas LVS	Vienpusīgā līkumainība līdz 1,5%		1. Klase (projekta vērtības)	2. Klase (projekta vērtības)
		Vienpusīgā līkumainība	līdz 1%	Vienpusīgā līkumainība 1%-2%
		Raukums	Līdz 1,5 cm/m	Virš 1,5 cm/m
		Kukaiņu kāpuru bojājumi	Nepieļauj	Pieļauj līdz 3mm
		Zari	Jā/Nē	

*2. klase zemākas vērtības kokmateriāli.

Balsojums:

1. opcija		2. opcija		3. opcija	
PAR	PRET	PAR	PRET	PAR	PRET
	V. Reķis	V. Reķis		V. Reķis	I. Donis
	M. Siliņš	M. Siliņš		M. Siliņš	E. Hermanis
	A. Apfelbaums	A. Apfelbaums		A. Apfelbaums	M. Puslis
	I. Donis	I. Donis		J. Kalniņš ar piezīmi, ja ar skaidru izpratni	J. Meirāns
	E. Hermanis	E. Hermanis			J. Kažemaks
	M. Puslis	M. Puslis			D. Sakalauski
		J. Meirāns ar piezīmi, ja tiek iesniegti prasītie skaidrojumi			

		D. Sakalauskis			
		J. Kažemaks			
		J. Kalniņš			

Balsojuma rezultātā sanāksmes dalībnieki nolemj, ka vienpusīgās līkumainības vērtība jāsamazina uz 1,5% atsevišķi neizdalot kvalitātes klases.

2. J. Magaznieks demonstrē prezentāciju par precizitāti. Komentē, ka šādi izskatās precizitātes sadalījums šobrīd. Automātiskās līkumainības rādītāji kolonnā ar nosaukumu – Eksperiments.

Informē, ka septembra VKP sanāksmē *VMF LATVIA* informēs, kā veicas ar etaloniem, kādi tie ir sagatavoti, lai VKP sanāksmē varētu pieņemt lēmumus par instrukciju izmaiņām, lai mērniekam šis parametrs nav jānosaka vizuāli skatoties.

Pasūtītājs	Esošais - Šķiras sakritība, %	Eksperiments - Līkum. sakritība AUI pret KM, %		
a	96%	96%	96%	222
b	99%	99%	99%	359
c	93%	92%	92%	207
d	93%	93%	93%	102
e	94%	95%	95%	788
f	98%	98%	98%	1092
g	89%	90%	90%	326
h	94%	94%	94%	447
i	95%	96%	96%	538
j	89%	97%	97%	301
k	89%	98%	98%	100
l	94%	99%	99%	561
Vidējais	95%	96%	96%	5043

Lēmumi:

Balsojuma rezultātā **sanāksmes dalībnieki atbalsta 1. tabulā atspoguļotās koksnes vainu robežvērtības skujkoku II šķiras zāgļaļķiem.**

Diskusiju rezultātā **sanāksmes dalībnieki nolemj protokolā ievietot datus par tuvējo valstu prasībām attiecībā uz vienpusīgo līkumainību. (2.tabula)**

Sanāksmi protokolēja:

S. Cēsniņa

1. tabula. Koksnes vainu maksimāli pieļaujamie raksturlielumi skujkoku II šķiras zāgļaļķiem

Maksimāli pieļaujamās koksnes vainas			
Vainas nosaukums	II šķira		Redukcija
Apaudzis zars	Priede	Pieļauj	Nav

	Egle	-		
Vaļējs zars	Priede	zara D līdz 10 cm	Zara H līdz 4 cm	Nav
	Egle	zara D līdz 8 cm		
Serdes plaisas	Pieļauj			Nav
Sala un zibens plaisas	Nepieļauj			Nav
Gāšanas un sagarumošanas plaisas	Pieļauj ārpus kokmateriāla darba cilindra			G, C
Vienpusīgā līkumainība	Līdz 1,5%			Nav
Daudzpusīgā līkumainība	Līdz 1.0 %			Nav
Dubultgalotne	Nepieļauj			Nav
Dvīņserde	Pieļauj			Nav
Ūdens ielāsme	Priede	-		Nav
	Egle	Pieļauj		
Apaudzis saussāns	Pieļauj			Nav
Vaļējs saussāns	Pieļauj ārpus kokmateriāla darba cilindra			G, C
Atsveķošanas brūce	Pieļauj ārpus kokmateriāla darba cilindra			Nav
Kodola trupe	Priede	Nepieļauj		Nav
	Egle	Saskaņā ar vainas vērtēšanu		
Aplievas zilējums	Pieļauj līdz 3mm			Nav
Aplievas trupe	Nepieļauj			Nav
Kukaiņu kāpuru bojājumi	Dziļums līdz 3 mm			Nav
Mehāniskie bojājumi	Pieļauj ārpus kokmateriāla darba cilindra			G, C
Mehāniskie izrāvumi	Pieļauj ārpus kokmateriāla darba cilindra			Nav
Apogļojums	Nepieļauj			Nav
Metāla ieslēgumi	Nepieļauj			Nav

2. tabula. Dati par tuvējo valstu prasībām attiecībā uz vienaspusīgo līkumainību

Valsts		1	2	3	4	Avots
Lietuva			Izliekums līdz 1,5%		Izliekums līdz 4,5%	UAB "Juodeliai. <i>Pirkimai</i> . Iegūts no: https://juodeliai.com/lt/pirkimai [sk. 25.05.2023.]
Igaunija		Izliekuma augstums līdz 1 cm uz 1 m			Izliekuma augstums līdz 2 cm uz 1 m	Ūmarpuidu mērota ja hindamine. Iegūts no: https://www.metsagroup.com/globalassets/metsa-forest/metsa-forest-ee/attachments/umarpuidu_mootmine_tartu_2001.pdf [sk. 25.05.2023.]
Igaunija		Atļauts vienmērīgi visā baļķa garumā <1,5 %			Atļauts vienmērīgi visā baļķa garumā <2,0%	AS Toftan. <i>Logs</i> . Iegūts no: https://toftan.ee/en/logs.html [sk. 25.05.2023.]
Igaunija	9,0 - 17,9 cm 18 - 24,9 cm virš 25 cm	Atļauts līdz 13 mm/m Atļauts līdz 15 mm/m Atļauts līdz 17 mm/m			Atļauts līdz 15 mm/m Atļauts līdz 17 mm/m Atļauts līdz 20 mm/m	Imavere Saeveski kvaliteedinõuded männi- ja kuuse saepalgile. Iegūts no: https://forest.storaenso.com/-/media/documents/download-center/documents/sustainability/wood-procurement-baltics/imavere-saeveski-saepalgi--kvaliteedinuded.ashx [sk.25.05.2023.]
Vācija	≤ 20 cm ≥ 20 - < 35 cm ≥ 35 cm	- ≤ 1,0 ≤ 1,0	≤ 1,0 ≤ 1,0 ≤ 1,5	≤ 1,3 ≤ 2,0 ≤ 2,0	≤ 1,5 ≤ 2,5 ≤ 3,0	Rahmenvereinbarung für den Rohholzhandel in Deutschland (RVR). Iegūts no: https://innenausbau.org/wp-content/uploads/sites/10/2023/05/Rahmenvereinbarung_fuer_den_Rohholzhandel_in_Deutschland_3_aktualisierte_Auflage.pdf [sk. 25.05.2023.]

Norvēģija		max 0,5% no garuma	max 1,0 % no garuma	max 1,5 % no garuma	Målereglement sagtømmer. legūts no: https://www.allskog.no/upload/2014/01/06/b1-malereglement-sagtommer.pdf [sk. 25.05.2023.]
-----------	--	--------------------	---------------------	---------------------	--